

Nr 591

Av herr Svanström, *angående statens skadeståndsansvar vid olyckor inom försvaret, m. m.*

(Lika lydande med motion nr 709 i Andra kammaren)

Frågan om statens ansvar vid olyckor som drabbar deltagare i militärövningar av olika slag har ofta diskuterats. Utöver missöden med i övningarna deltagande personal händer det ibland att olyckor drabbar tredje man, t. ex. helt oskyldiga människor vid eller i närheten av övningsområdet.

Ett mycket uppmärksammat sådant fall är den bekanta olyckan i samband med en hemvärnsövning i Ukna socken i Kalmar län, då en sommarstugeägare långt från målområdet blev dödad av en förlupen kula. Ansvar har i detta fall krävts av den vid övningen tjänstgörande hemvärnschefen.

Vid målets handläggning har gällande säkerhetsföreskrifter och deras tillämpning intagit en framskjuten plats. Frågan om statens omedelbara ansvarighet synes däremot ha kommit i bakgrunden. I sammanhanget har fältskjutningar anordnade av den frivilliga skytterörelsen och ansvarigheten i dylika fall också sitt avgjorda intresse. Skytterörelsens övningar har alltid räknats som en del av de samlade ansträngningarna för att öka landets försvarskraft.

För den framtida rekryteringen till såväl hemvärdet som skytterörelsen är det nödvändigt att klarhet uppnås om ansvarigheten i samband med övningar med skarp ammunition.

Att betryggande säkerhetsanordningar alltid måste finnas vid övningar av detta slag är självklart, men om trots all försiktighet beklagliga olyckor inträffar så borde statens skadeståndsskyldighet vara höjd över all diskussion. Efter varje inträffad olycka borde fråga om skadeståndsreglering och i förekommande fall livränta, efterlevandepension och andra ersättningar på militärmyndigheternas initiativ omedelbart upptagas oberoende av om skadeståndsanspråk framställs eller ej. Den enskilda ansvarigheten hos befäl och andra bör naturligtvis också utredas men borde inte påverka eller försena ersättningen till skadelidande tredje man.

Detta myndigheternas självklara initiativ till reglering av skadeståndsfrågor borde gälla jämväl olyckor vid hemvärnsövningar och övningar anordnade av den frivilliga skytterörelsen.

En generös behandling av människor som oförvållat råkar ut för skador till liv eller egendom vid övningar anordnade av försvarets olika grenar

torde vara ägnad att stärka försvarsviljan hos det svenska folket. Motsatsen kan befaras bli fallet om allmänheten får den uppfattningen att myndigheterna visar oginhet och bristande snabbhet vid regleringen av skadefall.

Med anledning av det anförda hemställas,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t begär en översyn av gällande bestämmelser angående statens ansvar i samband med olyckor inom försvaret, hemvärnet och den frivilliga skytterörelsen.

Stockholm den 26 januari 1964

Ivan Svanström